

การใช้โจ๊กสอนเรื่องคำในภาษาอังกฤษ

อภิศักดิ์ ภูพิพัฒน์

"Laughter is an interior convulsion, producing a distortion

of the features which is accompanied by inarticulate noises.

It is infectious, and though intermittent, it is incurable" (Ambrose Bierce)

ปกติเวลาสอนเรื่องคำศัพท์ครูอาจจะใช้เทคนิคหลายๆอย่าง เช่น ใช้ท่าทางการแสดงประกอบ (mime and gesture) ใช้รูปภาพหรือบัตรคำ (pictures or word cards) อธิบายด้วยคำพูด (verbal explanations) ใช้คำเหมือน (synonym) แผนภูมิโยงคำศัพท์เข้ากับสิ่งที่เกี่ยวข้อง (semantic mapping หรือ word networks) ให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรม ใช้บริบท หรือข้อความแวดล้อม (linguistic context) การต่อท้ายคำหรือการนำหน้าคำ (affixes) รากศัพท์ (roots) และให้ผู้เรียนอ่านมากๆ (ดัดแปลงจาก Hedge, 2000) ผู้เขียนขอเสนอวิธีการอีกแบบหนึ่ง คือการใช้เรื่องตลกหรือโจ๊กช่วยสอนคำศัพท์

โจ๊ก (jokes) คือเรื่องที่เราเล่าหรืออ่านจะทำให้เกิดความขบขันหรือสนุกสนาน โจ๊กส่วนใหญ่จะทำให้ผู้อ่านรู้สึกขำได้ เพราะในตอนจบมีสิ่งที่ขัดกับตอนขึ้นต้น (incongruence) ซึ่งสิ่งที่ขัดกันนี้อาจจะอยู่ในรูปของ การเล่นคำ (word play) การพูดเกินความเป็นจริง (exaggeration) และสิ่งที่ทำให้เกิดความประหลาดใจ (surprises) (Gliner, Otal.umd.edu/amst/humorcenter/essays1)

ข้อดีของการใช้โจ๊กในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

- โจ๊กช่วยให้ผู้เรียนสนุกสนานเพลิดเพลิน (ถ้าผู้เรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาในโจ๊ก!)
- โจ๊กทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรม และภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง (authentic language)
- โจ๊กส่วนใหญ่จะมีโครงสร้างที่แน่นอน (fixed patterns) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกพยากรณ์ (prediction)
- โจ๊กช่วยให้เกิดความละเอียดอ่อนในการใช้ภาษา (language awareness) (Medgyes, 2002)

ดังนั้นถ้าครูสามารถใช้ไฉ่ไก้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ไฉ่ไก้จะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานสอนของครูได้มาก

สำหรับไฉ่ไก้ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ ผู้เขียนจะขอจำกัดอยู่แต่เพียง ไฉ่ไก้ที่เป็นคำพูด (textual jokes) เท่านั้น จะไม่กล่าวถึงไฉ่ไก้ที่ใช้ภาพหรือการ์ตูน และจะขอเน้นไฉ่ไก้สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษาเท่านั้น
สิ่งที่คุณเรียนควรจะรู้เกี่ยวกับคำศัพท์มีดังต่อไปนี้

1. รูปลักษณะ (form)
 - คำนั้นออกเสียงอย่างไร
 - คำนั้นสะกดอย่างไร
 - คำนั้นมีส่วประกอบอะไรที่สังเกตได้ (prefixes, suffixes & roots)
2. ความหมาย (meaning)
 - คำนั้นมีความหมายว่าอะไร
 - คำนั้นมีความหมายในด้านบวก หรือลบ (connotation)
 - คำนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องหรือแนวความคิด (concepts) อะไร
 - มีคำอื่นๆ อะไรบ้างที่เราสามารถใช้แทนคำนั้นได้ (synonyms)
 - ในบรรดาคำกลุ่มเดียวกัน คำใดพบเห็นมากที่สุด คำใดพบน้อยที่สุด
3. การใช้ (use)
 - คำนั้นมีประเภทของคำ (part of speech) อะไร มีโครงสร้างทางไวยากรณ์อย่างไร และใช้อย่างไร เช่น ถ้าเป็นคำกริยา จะต้องเป็น V-ing หรือ to V หรือ bare infinitive (infinitive without "to") หรือไม่ เป็นต้น
 - คำนั้นมี part of speech อื่นๆ อย่งไร เช่น คำว่า "develop" ซึ่งเป็นคำกริยา จะมีรูปเป็น คำนามคือ "development" (การพัฒนา/พัฒนาการ) และ "developer" (คน/นักพัฒนา/พัฒนากร) มีรูปเป็นคำคุณศัพท์คือ "developing" (กำลังพัฒนา เช่น "developing countries") และ "developed" (พัฒนาแล้ว เช่น "developed countries") เป็นต้น
 - คำนั้นจะใช้ประกอบคำอื่น (collocations) ประเภทใดหรือไม่
 - คำนั้นมีการใช้มากแค่ไหน เราใช้คำนั้นในสถานการณ์ใด เช่น กรณีที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เป็นต้น (Nation, 2001: 27)

เราสามารถไฉ่ไก้สอนคำศัพท์ในหลายๆแง่มุม ดังต่อไปนี้ คือ ไฉ่สอนเรื่องส่วประกอบของคำ การออกเสียงคำศัพท์ ความหมายของคำศัพท์ ความหมายหลายนัยของคำๆ เดียวกันและ

ความสำคัญของบริบท ความคิดที่เชื่อมโยงกับคำศัพท์คำใดคำหนึ่ง จำนวน การสะกดคำ การสร้างคำของภาษาอังกฤษ และคำประเภทต่างๆ ระดับความเป็นทางการของคำ และศัพท์เทคนิค เป็นต้น

1. ใช้ใจึกสอนเรื่องส่วนประกอบของคำ เช่น การนำหน้าคำ (prefixes เช่น "anti-," "dis-," "ex-," "tele-") การต่อท้ายคำ (suffixes เช่น "-tion," "-ic," "-ize," "-ly") และรากคำ (roots/stems เช่น "Islam," "phon," "scribe," "tend") เราเริ่มต้นกันด้วยใจึกที่ใช้สอน prefixes เช่น

❖ *What do you call a man when a Marine sits on him?*

- *A submarine*

ผู้เรียนควรจะทราบว่ prefix "sub-" แปลว่า ข้างใต้ (under) เมื่อผู้ชายถูกนาวิกโยธิน (a marine) นั่งทับ ก็อาจจะเรียกว่า submarine ครูจะต้องบอกผู้เรียนด้วยว่า ความหมายของ submarine จริงๆ คืออะไร และสิ่งนี้เป็นใจึกเท่านั้น

❖ *At the electric company:*

"We would be de-lighted if you send in your bill. However, if you don't, you will be."

ใจึกนี้เป็นการเล่นคำ "delighted" ที่แปลว่า ยินดี และ "de-lighted" ที่แปลว่า ถูกตัดไฟฟ้า (เพราะผู้ใช้ไม่จ่ายเงิน) ครูควรจะบอกผู้เรียนว่า prefix "de-" มีความหมายในทางลบ แปลว่า ทำให้น้อยลงหรือหมดไป เช่น "devalue the currency" เป็นการทำให้ค่าเงินลดลง เป็นต้น

ในการสอนเรื่อง suffixes ครูอาจจะใช้ใจึกต่อไปนี้

❖ *A: What's a baby pig called?*

B: A piglet.

A: So, what's a baby toy called?

B: A _____.

สังเกตว่า suffix "let" หรือ "lette" หมายถึงสิ่งที่เล็กกว่าปกติ เช่น "booklet" (= หนังสือเล่มเล็กๆ) เป็นต้น เมื่อผู้เรียนใช้ตรรก (logic) ผู้เรียนจะได้คำว่า "toylet" ซึ่งน่าจะแปลว่า ของเล่นชิ้นเล็กๆ เช่นเดียวกับ "piglet" แต่ใจึกอยู่ที่การออกเสียงคำว่า "toylet" (ตามรูปตัวสะกด คำนี้ไม่มี ความหมาย) ซึ่งฟังเสียงกับคำว่า "toilet" (ห้องสุขา)

❖ *What word becomes shorter if you add two letters to it?*

คำตอบคือ “short” เพราะถ้าเราเติมตัวอักษรสองตัว (คือ suffix “-er”) เข้าไปต่อท้าย ก็จะได้คำว่า “shorter” จริงๆ ครูอาจจะลองให้นักเรียนคิดว่ามีคำอื่นๆอีกใหม่ที่มีลักษณะเช่นนี้ และครูควรจะสอนเรื่อง irony เมื่อเราแต่งเติมคำให้ยาวขึ้น แทนที่จะได้คำที่ยาวขึ้น แต่ปรากฏว่าเราได้คำที่ดูเหมือนจะ “สั้นลง” จากคำว่า “shorter” ครูอาจจะเชื่อมโยงความรู้ไปในเรื่อง paradox ที่พบเห็นบ่อยๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น More haste, less speed (ยิ่งรีบ ยิ่งช้า) เป็นต้น

ในการสอนเรื่อง roots หรือ stems ครูอาจจะใช้โจ๊กสั้นๆ ต่อไปนี้

❖ *A woman was telling her friend, "It is I who made my husband a millionaire." "And what was he before you married him?" asked the friend. The woman replied, "A billionaire."*

รากคำในที่นี้ คือ คำว่า “million” กับ “billion” แทนที่หญิงผู้นี้จะทำให้สามีตนร่ำรวยขึ้น แต่เธอกลับทำให้เขาจนลง!

การใช้โจ๊กสอนเรื่องส่วนประกอบของคำนี้ อาจจะรวมทั้งเรื่อง คำประสม (compound nouns) ซึ่งมักจะประกอบด้วย คำนามสองตัว ตัวแรกจะขยายตัวหลัง ตัวแรกจะเป็นคำขยาย (modifier) ส่วนตัวหลังเป็นคำสำคัญ (keyword) ผู้เรียนมักจะด่วนแปลผิด เช่น a town center (ชอบแปลเป็น “เมืองหลวง” แทนที่จะเป็น “ใจกลางเมือง”) หรือใช้โครงสร้างแบบไทยๆ เช่น “phone card” เป็น “card phone” เป็นต้น โจ๊กที่ใช้สอน compound nouns มีดังนี้

❖ *As a receptionist, I receive employee complaints about losing money in vending machines. After several calls to the vending company with no response, I called yet again, this time reporting that the bill changer was giving \$1.25 for every dollar. The company sent a repairman immediately.*

(Reader's Digest, December 2002)

คำ compound nouns ที่น่าจะเน้นในเรื่องข้างต้นนี้ ได้แก่ “employee complaints,” “vending machines” (ตู้ขายน้ำอัดลมหรืออาหารที่ใช้หยอดเหรียญ) “vending company” “bill changer” (เครื่องแลกเหรียญ) และ “repairman” คำที่สำคัญที่สุดคือ “vending machines”

❖ *What kind of clock is crazy?*- *Cuckoo clock*

ถ้าเราไม่รู้ อาจคิดว่า “cuckoo clock” คือ นาฬิกาที่สติไม่ดี ซึ่งจริงๆ “cuckoo clock” คือ นาฬิกาที่มีนกที่ทำด้วยไม้อยู่ด้านใน และนกนี้จะออกมาร้อง “cuckoo” ทุกๆ ชั่งโมงหรือทุกสิบห้านาที สังเกตว่า compound nouns ประเภทนี้จะมีความหมายที่เปลี่ยนไป ยากที่เราจะเดาความหมายจากคำนามที่ประกอบกันทั้งสองคำ ตัวอย่างอื่นของคำประเภทนี้ ได้แก่ “cockpit” “dress rehearsal” “eye-opener” “lighthouse” “website” เป็นต้น

2. **ใช้ใจกสอนเรื่องการออกเสียงคำศัพท์ (pronunciation)** คำบางคำมีความหมายต่างกันแต่มีเสียงเหมือนกัน เราเรียกว่า คำพ้องเสียง (homonyms/homophones) คำพวกนี้ใช้เขียนใจกและใช้สอนเรื่องความหมายของศัพท์ได้ด้วย ครูอาจจะเริ่มด้วยคำที่ผู้เรียนชอบออกเสียงผิดๆ ทำให้ความหมายแปลกประหลาดไป หรือตลก ดังในตารางต่อไปนี้

ศัพท์	ศัพท์ที่ออกเสียงผิดที่อาจจะนำไปสู่เรื่องตลก หรือแปลก ¹
● Beach	● Bitch
● Cheap	● Chip
● C'mon (= “Come on”)	● Simon (= ชื่อผู้ชาย และอ่านว่า “ไซเมน”)
● Dessert	● Desert
● Dog	● Doc
● Flight	● Fight
● Grasshopper (= ตั๊กแตน)	● Grass chopper (= ผู้ตัดหญ้า อันที่จริง เราไม่ใช้ “chop” กับต้นหญ้า เราใช้คำนี้กับ ฟันหรือท่อนไม้)
● Michael (= ชื่อผู้ชาย)	● Mitchell (= ชื่อผู้หญิงในภาษาอังกฤษ)
● Orchid (= กล้วยไม้)	● Oh, shit (= คำสบถ)
● Pig	● Pick
● Short	● Shot

¹ ตัวอย่างทั้งหมดมาจากประสบการณ์การสอนของผู้เขียน

โจ๊กที่ใช้สอนเรื่องการออกเสียงคำ ได้แก่

❖ *Knock Knock*

Who's there?

Mary

Mary who?

Mary Christmas!

โจ๊กนี้มีพื้นฐานจากการละเล่นของเด็กฝรั่ง ซึ่งคล้ายๆ กับของไทยคือ มาทำไม มาซื้อดอกไม้ ดอกอะไร ดอก... ในเกมของฝรั่งนี้ เด็กคนแรกจะพูด "Knock knock" เลียนแบบเสียงเคาะประตู เด็กคนที่สองจะถามว่า "Who's there?" เด็กคนแรกจะตอบคำถามโดยจะบอกแค่ชื่อต้น ("Mary") เด็กคนที่สองจะถามต่อว่า "Mary who?" หรือ Mary คนไหน นามสกุลอะไร เด็กคนแรกแทนที่จะตอบนามสกุลของตน แต่เพื่อให้ตลกและสนุกสนาน จะตอบเป็นอย่างอื่น เช่นในที่นี้คือ "Mary Christmas!" ซึ่งคำแรกมีเสียงเหมือนกับคำว่า "Merry"

❖ *A history joke*

Why were the early days of history called the dark ages?

- Because there were so many knights!

คำว่า "The Dark Ages" (สะกดด้วยตัวใหญ่ในพจนานุกรมต้นคำ) แปลว่า ยุคมืด ซึ่งเป็นช่วงต้นของยุคกลาง (Early Medieval Era) ประมาณ คริสตศตวรรษที่ 11 จะมีอัศวิน หรือ knights เป็นนักรบผู้กล้าหาญ² แต่คำว่า "knights" นี้ อ่านเหมือนกับคำว่า "nights" ที่แปลว่า กลางคืน ที่มีมืด (dark)

❖ *Emiko shared a house with an American guy and his dog. Every month,*

the American puts some flea medicine on his dog. One day, when he was using the medicine, he told Emiko, "This flea medicine is expensive." She was confused and asked him, "Expensive? Didn't you just say it was FREE?"

โจ๊กนี้อยู่ที่การที่ผู้หญิงญี่ปุ่นคือ Emiko ไม่เข้าใจหรือไม่ได้ยินความแตกต่างระหว่างคำว่า "flea" ที่หมายถึง ตัวหมัด กับคำว่า "free" ที่แปลว่า ฟรี หรือให้เปล่า ครูอาจจะใช้ทฤษฎีเปรียบเทียบระหว่างสองภาษา (Contrastive analysis) เพื่อลองดูว่า เสียงใดในภาษาที่สองที่ทำให้ผู้เรียนมีปัญหา

² ค้นคว้าเพิ่มเติมที่ <http://historymedren.about.com/library/weekly/aa072502f.htm?terms=Dark+Ages>

3. **ใช้โจ๊กสอนความหมายของคำศัพท์** การใช้โจ๊กสอนคำ โดยเฉพาะความหมายของคำ (word meaning) เป็นสิ่งที่พบเห็นได้บ่อยครั้งมากที่สุด ครูอาจจะเริ่มต้นด้วยโจ๊กที่เป็นปริศนาคำทาย (riddles) โดยเป็นศัพท์พื้นฐานที่ผู้เรียนน่าจะรู้³

❖ *What is big and white and sits in the corner?*

- *A refrigerator*

โจ๊กนี้อาจจะทำให้คิดถึงคน โดยเฉพาะคนชรา เพราะมีคำว่า "sits" และ "in the corner" แต่แท้จริงคือ ตู้เย็น หรือ คนอเมริกันอาจจะเรียกสั้นๆ ว่า "a fridge"

❖ *What is brown and sticky?*

- *A stick*

เหตุผลที่คำตอบของปริศนานี้คือ "a stick" (ไม้) เป็นเพราะว่า ไม้มีสีน้ำตาลและเป็นเหมือนไม้ (sticky) สังเกตว่า ความตลกอยู่ที่คำว่า "sticky" ที่มักจะแปลว่า เหนียวๆ ทำให้ผู้ทายปริศนานี้ อาจคิดถึงวัตถุที่มีสีน้ำตาลและเหนียว

❖ *What do you call a boomerang that doesn't come back?*

- *A stick.*

ถ้าบูมมาแรงไม่กลับมา เราจะเรียกมันว่า "ไม้" มุขตลกอยู่ที่โจ๊กนี้อาจจะทำให้ผู้เรียนคิดถึงคำยากๆ แต่แท้จริงแล้วคือคำง่ายๆ ธรรมดาๆ ครูอาจจะต้องอธิบายด้วยว่า บูมมาแรงคืออะไรและมาจากที่ใด

❖ *What do you call a cow with no legs?*

- *Ground beef*

คำว่า "ground" มีสองความหมายหลักๆ คือ ที่แปลว่า พื้นดิน และที่มาจาก verb "to grind" ที่แปลว่า บดให้ละเอียด มักจะใช้กับอาหาร สิ่งที่ทำให้ปริศนาคำทายนี้ตลกคือ คำว่า "ground beef" มีสองความหมาย อันเนื่องมาจากคำว่า "ground" ความหมายปกติของ "ground beef" คือ เนื้อบด และความหมายที่สอง ซึ่งใช้สำหรับโจ๊กนี้เท่านั้นคือ วัวที่ตัวติดกับพื้นดิน เพราะไม่มีขาแม้

³ดู word lists ต่างๆ โดยเฉพาะที่อยู่ในพจนานุกรมใหม่ๆ เช่น *Macmillan English Dictionary for Advanced Learners* (2002), *Collins COBUILD Dictionary* (2000) และ *Longman Dictionary of Contemporary English* (1997)

แต่ข้างเดียว และครูอาจจะทบทวนไวยากรณ์เรื่อง Adj. (ในรูป V3) + N เช่น “a stolen ring” เป็นต้น ซึ่งมาจาก N + “which/that/who is” + V3 เช่น “a ring which/that is stolen” เป็นต้น

❖ *If vegetarians eat vegetables, what do humanitarians eat?*

ถ้าพวกที่รับประทานอาหารมังสะวิรัต (vegetarians) กินแต่ผัก (vegetables) พวกที่เป็นนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน (humanitarians) จะกินอะไร คำตอบที่ได้จากการใช้ตรรก คือ กินมนุษย์ (humans) มุขตลกอยู่ที่ความขัดแย้งในตัวเอง (irony) ของคำว่า “humanitarians” ที่แทนที่จะทำประโยชน์ให้มนุษย์ แต่กลับมาเอามนุษย์เป็นอาหารของตน!

❖ *The magic four-letter word in any marriage is _____.*

โจ๊กที่เป็นประโยคสั้นๆ (one-liner) นี้ มีประโยชน์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครูละคำที่ต้องการจะทดสอบออก สิ่งสำคัญคือ ถึงแม้ว่าคำตอบที่หนังสือต้นฉบับเฉลยจะเป็น “OURS” แต่ครูควรจะยอมรับคำอื่นๆ ที่มีสี่ตัวอักษร เป็นคำนาม และมีความเกี่ยวข้องกับการแต่งงานหรือความรัก เช่น “love” “hugs” “kiss” “kids” เป็นต้น หรือแม้กระทั่งคำต้องห้าม (taboo words) เช่น “lick” “hell” เป็นต้น สังเกตว่า คำว่า “love” “hugs” “kiss” “lick”⁴ เป็นได้ทั้งคำนามและกริยา

เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ ครูอาจจะใช้โจ๊กแบบอื่นๆ เพื่อสอนความหมายของคำ โจ๊กที่อยู่ในรูปของรายการ (lists) เป็นสิ่งที่น่าสนใจ โจ๊กเรื่องต่อไปนี้จะช่วยสอนเรื่องคำคุณศัพท์ ที่ใช้บรรยายลักษณะคนประเภทต่างๆ เช่น “nice” “intelligent” “crooked” “good-looking” เป็นต้น

The R's of men

Mr. Right

Mr. Rich

Mr. Romantic

Mr. Robust

Mr. Religious

Mr. Realistic

Mr. Round

Mr. Ridiculous

⁴ขอบคุณลูกศิษย์หลายๆ รุ่นสำหรับคำตอบเหล่านี้

Mr. Restless

Mr. Rowdy

Think of your man, or did you get lucky and marry Mr. Robert, Mr. Ryan,

Mr. Roger...

โจ๊กนี้เป็นการถามผู้หญิงว่าชายในดวงใจเป็นชายประเภทใด โดยใช้คำ adjectives ต่างๆ หรือสาวบางคนอาจจะตอบโดยใช้ชื่อชายเลยก็ได้ เช่น Mr. Robert, Mr. Ryan และ Mr. Roger เป็นต้น ครูอาจจะให้ผู้เรียนลองเติมคำ adjectives ที่ขึ้นต้นด้วย อักษรตัว "R" หรือครูอาจจะให้ผู้เรียนโดยเฉพาะผู้หญิง ลองคิดว่า ชายในดวงใจอันดับแรกต้องมีคุณสมบัติอะไร และเพราะอะไร หรือครูอาจจะให้ผู้เรียนที่เป็นชายลองคิดถึงคำ adjectives อื่นๆ ที่ใช้บรรยายหญิงสาวที่ขึ้นต้นด้วยตัว "R" เหมือนกัน เช่น "rude" "responsible" "reserved" "ruthless" เป็นต้น กิจกรรมเสริมคือ ผู้เรียนต้องบอกชื่อในภาษาอังกฤษที่ขึ้นต้นด้วยตัว "R" และต้องบอกเพศของชื่อนั้นๆ ด้วย เช่น "Richard" "Ruth" "Ruskin" "Réné" "Russell" เป็นต้น

❖ *Teenager: Is Paris in England?*

Friend: No. Paris is in France.

Teenager: Oh, well. I was never very good at geometry.

(Reader's Digest, July 1989)

คำที่ล้าค่าที่สุดในการสนทนาคือ "geometry" เพราะแสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นคนนี้ไม่รู้จักความแตกต่างของ "geometry" (เรขาคณิต) กับ "geography" (ภูมิศาสตร์) ครูอาจจะถามผู้เรียนด้วยว่า ผู้เรียนคิดว่า เด็กวัยรุ่นคนนี้เป็นอย่างไร ผู้เรียนจะได้ศัพท์เพิ่มเติมคือ "stupid" หรือ "ignorant"

❖ *Girl: What would you give a man who has everything?*

Friend: I'd give him my _____.

(Reader's Digest, November 1999)

ถึงแม้ว่า คำตอบจากต้นฉบับจะเป็น "phone number" แต่ผู้เรียนอาจจะตอบอะไรก็ได้ ที่เป็นคำนาม (เพราะตามหลัง possessive adjective "my") และมีเหตุผลประกอบ นักศึกษาที่สถาบันที่ผู้เขียนสอนมีคำตอบมากมาย เช่น "smile(s)," "kiss(es)," "love," "self" เป็นต้น และบางคำตอบอาจจะดูดีกว่าคำตอบจากต้นฉบับเสียด้วยซ้ำ เช่น "email address(es)" "name" "address" เป็นต้น

❖ *A fisherman accidentally left his day's catch under the seat of a bus. The next evening's newspaper carried an ad: "If the person who left a bucket of fish on the No. 47 would care to come to the garage, he can have the _____."*

(Reader's Digest, August 1994)

ใจึกแบบนี้เป็นแบบที่เป็นสถานการณ์เกินความเป็นจริง ที่เรียกว่า exaggeration คำตอบตามต้นฉบับคือ bus คือรถโดยสารทั้งคัน ครูอาจจะบอกไปด้วยการตั้งคำถาม เช่น

❖ What does a fisherman do? (He fishes/He catches fish.)

❖ What does fish smell like? Does it smell good or bad?

หรือคำถามที่จะทำให้เกิดการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ (critical thinking) มากขึ้น เช่น

❖ Do you like the smell of fish? Why or why not? What smells worse between a bucket of fish and a durian? What would a person from the West (e.g. the USA, the UK, Canada, or Australia) think of the smell of fish and a durian?

❖ If you forget a bucket of fish in your car for the whole night, what would it smell like? (Why do you say so? Have you ever forgotten some fresh food in your car for a long time? Tell us your experience. Tell us how you solve your problem.)

สิ่งที่ครูไม่ควรจะลืมสอนคือ การเปลี่ยน part of speech ของคำว่า "catch" ซึ่งเปลี่ยนจาก V เป็น N ที่เป็นกระบวนการทางภาษาศาสตร์ที่เรียกว่า Conversion หรือ Functional shift⁵

❖ *Joey Adams laments: "When we went on vacation two years ago, burglars broke in and stole \$250. So, last year I got smart. I left all the lights on and turned on all the radios and TVs. The burglars were afraid to show up and didn't get a cent—but the _____ company got \$523.25! (Reader's Digest, July 1989)*

ครูอาจจะให้ผู้เรียนอ่านใจึกนี้ โดยไม่มีช่องว่างให้เติม หรือถ้าจะทำให้หน้าสนใจมากขึ้น อาจจะทำคำสักหนึ่งคำออก คำที่ตัดออกควรจะเป็นคำที่ครูต้องการจะเน้น และควรเป็นคำที่ผู้เรียนสามารถเดาได้จากบริบท (context) ในที่นี้คือ คำว่า "electric" (คำตอบนี้อาจจะไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้จินตนาการได้มากนัก) อันที่จริง ครูอาจจะละคำว่า "laments" ซึ่งแปลว่า คร่ำครวญ ผู้เรียนอาจจะใช้คำว่า "complain" หรือ "moan" และครูก็อาจจะละคำว่า "broke in" (เข้ามาขโมย) ซึ่งจะเป็นเรื่อง idiom หรือ two-word verbs เช่นเดียวกับ "turn on" (เปิด) และ "show up" (โผล่หรือปรากฏ

⁵ ดูเรื่องการใช้ใจึกสอนเรื่องการสร้างคำในภาษาอังกฤษ

ตัว) สังเกตด้วยว่า โจ๊กนี้มีเรื่องวัฒนธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย คือ หน่วยเงินตรา คือ a cent ซึ่งน่าจะเทียบได้กับ สตางค์(แดงเดียว) และครูอาจจะถามเรื่องคติสอนใจที่ได้จากโจ๊กนี้ ดังนี้

- What is the moral of the story?

ครูอาจจะถือโอกาสสอนสุภาษิตเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้วัฒนธรรม⁶ ซึ่งในที่นี้คือ เสีย น้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย (= Penny wise (and) pound foolish หรือ Don't save harder. Save smarter.) และจะเป็นการดี ถ้าครูสอนศัพท์แล้วสอนการอ่าน การคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ (และวัฒนธรรม) และการเขียนไปด้วยกัน เพราะเป็นการบูรณาการทุกอย่าง

❖ *Several doctors consulted one another on what to do with a patient, while he eavesdropped. Later, his wife asked him what the doctors had decided.*

"I don't know," the man replied. "They used medical terms I didn't understand. They said something about finding out for sure at the autopsy, whatever that means.

(Reader's Digest, February 1990)

คำสำคัญ (keywords) ของโจ๊กนี้อยู่ที่คำว่า "autopsy" ซึ่งหมายถึง การชันสูตรศพ และอีกคำคือ "eavesdropped" ซึ่งแปลว่า แอบฟัง ดังนั้นผู้ป่วยคนนี้จึงไม่รู้ว่าตนป่วยหนักปางตาย และโรคที่คุกคามตนเป็นโรคที่แพทย์กลุ่มนี้ไม่เคยพบมาก่อน ครูอาจจะเสริมให้ผู้เรียนรู้ว่า สถานการณ์ที่มีความตรงกันข้าม ในที่นี้คือ ผู้ป่วยไม่ทราบความหมายของคำว่า "autopsy" แต่ผู้อ่านโดยปกติจะทราบ เราเรียกว่า irony โจ๊กที่เกี่ยวกับเรื่อง irony มีมากมาย เช่น

❖ *Sons Devoted to Mom*

Three sons left home to make their fortunes, and they all did very, very well for themselves. They got together recently and were discussing what they each had done to benefit their aging mother.

"Well," said the first one, "I bought Mom a huge house in Beverly Hills."

"I bought her a Mercedes and hired a full-time driver for her."

⁶ดู รัชณี ขอโสติดิกุล (2540) ส่วนวนอังกฤษ-ส่วนวนไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

"I've got you both beat," said the third. "I bought her a miraculous parrot that can recite any Bible verse you tell it to."

A little later, the mother sent out a thank you letter to all three sons. "Gerald -- the house you bought was too big. I only live in one room, but I have to clean the entire house. Milton -- the car is useless because I don't go anywhere because I'm too old. But Robert -- you know exactly what I like. The chicken was delicious."

ลูกชายสามคนพยายามจะตอบแทนพระคุณของมารดาผู้ซื่อสัตย์ ความเป็น irony อยู่ที่ มารดาที่น่าจะชอบของที่ลูกชายคนโตสองคนให้ (บ้านใหญ่ราคาแพงในละแวกที่คนรวยและมีชื่อเสียงในเมืองลอสแอนเจลิสอยู่ และรถเบนซ์พร้อมคนขับ) แต่กลับไปชอบของที่ดูไม่หรูหราเลย คือนกที่สามารถท่องคัมภีร์ไบเบิลได้ และเหตุผลที่ชอบนกก็ไม่ใช่เพราะความสามารถพิเศษของนก แต่เป็นเพราะมารดาคิดว่านกนี้เป็นไก่ และเป็นอาหารอันโอชะ!

ครูอาจจะให้ผู้เรียนลองเติมคำสุดท้าย ซึ่งคือคำว่า "delicious" หรือ synonyms ของคำนี้ เช่น "good" "tasty" "scrumptious" เป็นต้น ครูอาจจะให้ผู้เรียนลองคิดว่า "the chicken" โยงเข้าไปหาคำอะไรได้บ้าง ใน passage (เช่น "a miraculous parrot") หรือครูอาจจะให้ผู้เรียนคิดต่อไปว่า จะเกิดอะไรขึ้นกับหญิงชราและบุตรทั้งสาม มีตัวอย่างในประโยคคำถาม เช่น

- What will happen to the mother and her three sons?
- What would YOU do if your loved one did not like what you gave?

ใจึกที่ใช้สอนคำและความหมายยังช่วยสอนเรื่องความหมายแฝงของคำ (connotations) ซึ่งอาจจะเป็นบวก หรือลบ แต่เนื่องจากความหมายแฝงของคำคำหนึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ครูอาจจะเริ่มต้นด้วยการใช้ภาษาไทย เช่น ให้ผู้เรียนลองบอกความรู้สึกที่มีต่อคำไทยที่มีความหมายแฝงดังนี้

ลิง	=	สัตว์ชนิดหนึ่ง หรือความซุกซน ใช้เปรียบเทียบกับเด็ก
เสือ	=	สัตว์ชนิดหนึ่ง หรือความเจ้าชู้ ใช้เปรียบเทียบกับผู้ชายที่ชอบผู้หญิงหลายๆ คน
แรด	=	สัตว์ชนิดหนึ่ง หรือความดัดจริต ใช้กับผู้หญิง

⁷ คนอเมริกันมักจะเรียกรถเบนส์ว่า "เมอร์เซดีส์"

โจ๊กที่ช่วยสอนเรื่องความหมายแฝงของคำ มีดังต่อไปนี้

❖ *Outside a country shop*

"We buy junk and sell antiques."

ป้ายหน้าร้านขายของเก่าในชนบทแห่งหนึ่งใช้คำว่า "junk" (ที่ดูไม่มีค่า เพราะแปลว่า ขยะ) กับ "antiques" (ที่ดูมีค่ามาก เพราะแปลว่า ของเก่าหรือวัตถุโบราณที่มีค่ามาก) การเล่นคำทำให้ร้านนี้เหมาะสำหรับผู้ที่อยากขายและซื้อของเก่า เป็นร้านที่เป็นมิตรกับทุกคน คือคนที่ไม่มีเงิน (คนขาย junk) และคนที่มีความรู้และมีความสนใจในการสะสมของเก่า (คนที่ชอบซื้อ antiques) สังเกตว่าร้านขายของเก่านี้รับซื้อ "junk" และขายของสิ่งเดียวกัน แต่เรียกมันว่า "antiques" คำอื่นที่อยู่ในกลุ่มที่แปลว่า เก่า นี้คือ "old" "ancient" และ "quaint" สังเกตว่า ในบรรดาทั้งสามคำนี้ คำว่า "quaint" จะมี connotation ที่ดีที่สุด

❖ *A math joke*

Teacher: What's 2 and 2?

Pupil: 4.

Teacher: That's good.

Pupil: Good? That's perfect!

โจ๊กเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ง่าย ๆ นี้มีการเปรียบเทียบคำสองคำ คือ "good" กับ "perfect" นักเรียนไม่พอใจที่ครูใช้คำว่า "good" ชมเชยเขา ครูต้องใช้คำว่า "perfect" กับเขา เนื่องจากเขาทำได้สมบูรณ์แบบ ไม่มีที่ผิดเลย แบบฝึกหัดต่อไปจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกเรื่อง ความหมายลึก ๆ ของคำในกลุ่มเดียวกัน (nuances) และเข้าใจเรื่อง connotations⁸ มากขึ้น

Activity

Instructions: The following groups of words have nearly identical meaning. Explain the differences of each word in each group.

⁸ศึกษาเพิ่มเติมได้จากรายชื่อหนังสือดังต่อไปนี้

- McArthur, Tom (1981) *Longman Lexicon of Contemporary English*. Essex, The UK: Longman.
- *Longman Language Activator* (1993). Essex, the UK: Longman.
- American Heritage. The (1994) *The American Heritage® Student Thesaurus*. Boston: Houghton Mifflin.

1. Good, great, excellent, exceptional, wonderful, superior, fantastic
2. Bad, horrible, evil, base, vile, terrible, wicked, corrupt, harmful
3. Big, gigantic, enormous, vast, huge, large, giant, immense, tremendous
4. Small, little, minute, tiny, miniature, petite, diminutive
5. Beautiful, pretty, gorgeous, prim, ravishing, exquisite, lovely, radiant

หรือผู้เรียนอาจจะฝึกเรื่องนี้ในรูปแบบประโยค เช่น

- They were | searching | for the missing girl the whole day.
| hunting for |
| trying to find |
| seeking out |

❖ *As an interpreter, I was asked by an American businessman to sit in on a meeting with prospective Indonesian clients to discuss cargo shipments. The talks soon became heated and afterwards one of the Indonesians approached me, "I've been in the shipping business for years, but there is one term the American used from time to time that I'm not familiar with," he said, looking quite perplexed. "What's a 'bullship'?"*

(Reader's Digest, December 1999)

ใจนี้แสดงให้เห็นถึงความไม่เข้าใจภาษาอังกฤษที่ดีพอของนักธุรกิจชาวอินโดนีเซีย ซึ่งคิดว่าคำที่ตนไม่ทราบเป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจขนส่งสินค้า (shipping) เขาไม่รู้ว่านักธุรกิจชาวอเมริกันคู่คำกำลังโมโหและด่าทอ คำที่ชาวอินโดนีเซียสงสัยจริงๆ คือ คำว่า "bullshit" ซึ่งแปลว่า ไร้สาระ โทกตอแหล ในเรื่องคำต้องห้าม (taboo words) นี้ ครูคงจะต้องทำใจให้กว้างขึ้น ครูอาจจะเลี่ยงการสอนคำพวกนี้ไม่ได้ตลอด เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะพบมาก เมื่อผู้เรียนดูภาพยนตร์แนวบู๊ (action films) โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่มาจากฮอลลีวูด หรือผู้เรียนได้ไปเมืองใหญ่ๆ เช่น นครนิวยอร์ก ลอสแอนเจลิส ลอนดอน หรือ ซิดนีย์ เป็นต้น คำที่อาจจะสอนได้แก่ "shit" "bitch" "asshole" "ass" "bastard" เป็นต้น คำพวกนี้ถือว่าเป็น authentic English

4. ใช้ใจ้กสอนเรื่องคำที่มีหลายความหมาย (words with several meanings) และ ความสำคัญของบริบท (the role of linguistic context) ผู้เรียนควรจะรู้ว่า คำคำหนึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งความหมาย (คือความหมายหลักและความหมายรอง) เช่น “bank” “circuit” “draw” “film” “form” “hand” “head” “run” “score” เป็นต้น และเราจะเลือกใช้ความหมายใด ต้องดูที่บริบท การใช้ใจ้กที่ช่วยสอนเรื่องนี้บ่อยๆ จะทำให้ผู้เรียนมีความละเอียดอ่านในการใช้ภาษา (language awareness) ในเรื่องนี้ ครูอาจจะเริ่มด้วยการยกตัวอย่างคำที่มีมากกว่าหนึ่งความหมาย เช่น คำว่า “draw”

1. The child likes to draw with crayons. (=วาด)
2. Please draw your chair nearer to the speaker to hear her better.

(=ลาก (เก้าอี้) เข้ามาใกล้)

3. Could you please draw the curtain? (=รูดม่าน)
4. The villagers always draw water from those wells. (=วิดน้ำ)
5. At the party, we'll be drawing lots, too. (= จับสลาก)
6. He waves his hand to draw their attention. (=ดึงความสนใจ)

(Adapted from Collins COBUILD English Dictionary, 2000)

ครูให้ผู้เรียนสังเกตว่าคำว่า “draw” ในที่นี้มีความหมายต่างกันทั้งหมด ตัวอย่างแรกจะเป็นความหมายหลักหรือความหมายพื้นฐานของคำนี้ ส่วน “draw” ในประโยคอื่นๆ จะมีความหมายรองใจ้กที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้เรื่องความหมายต่างๆ ของคำคำหนึ่งกับบริบทมีมาก เช่น

❖ *What animals are on legal documents?*

Seals!

ใจ้กนี้จะมีจุดประสงค์ที่จะทำให้ผู้อ่านคิดไปถึงสัตว์จริงๆ คือ seals เราอาจจะคิดไม่ออกว่า สัตว์อะไรที่อยู่บนเอกสารทางกฎหมายของชาติทางตะวันตก ถ้าเป็นวัฒนธรรมแบบไทยๆ เราอาจจะคิดถึงครุฑ หรือช้างเผือก แต่เอกสารของฝรั่งจะมี “seal” ซึ่งนอกจากจะแปลว่า แผนน้ำแล้ว ยังมีความหมายว่า ตราประทับหรือตราประจำตำแหน่ง (และยังหมายถึง สิ่งที่ใช้ผนึก) อีกด้วย

❖ *What did the apple say to the worm?*

You're boring me.

คำถามคือ ลูกแอปเปิ้ลพูดอะไรกับตัวหนอน คำตอบคือ เธอกำลังทำให้ฉันเบื่อ แต่ความน่าสนใจของ dialogue นี้ไม่ได้หยุดเพียงแค่นี้ แต่ยังอยู่ที่ความหมายรองของคำว่า “bore” ซึ่งหมายถึง เจาะหรือไซ ซึ่งตรงกับสิ่งที่หนอนทำกับผลไม้

❖ *Headmaster: I've had complaints about you, Johnny, from all your teachers.*

What have you been doing?

Johnny: Nothing, sir.

Headmaster: Exactly.

นักเรียนชายที่ชื่อจอห์นนี่ พูดว่า “Nothing” แปลว่า “ไม่ได้ทำผิดอะไร” แต่สำหรับครูใหญ่ คำเดียวกันนี้แปลว่า อยู่เฉยๆ ไม่ได้ทำอะไรเลย (แทนที่จะทำสิ่งที่มีประโยชน์ เช่น ทำแบบฝึกหัด หรือ อ่านหนังสือ เป็นต้น) ครูใหญ่จึงตอบกลับว่า “นั่นแหละ” (“Exactly”) สรุปว่า นักเรียนคนนี้มีคามผิดที่ไม่ยอมเรียนหนังสือ

❖ *I went to the supermarket to buy some insecticide. “Is this good for beetles?” I asked the shop assistant.*

“No,” he replied. “It’ll kill them.”

(Reader’s Digest, June 1999)

ปกติคำว่า “good” จะแปลว่า “ดี” ดังที่คนขายของในร้านเข้าใจ แต่คำว่า “good” ที่ผู้เล่าเรื่องนี้หมายถึงไม่ได้แปลอย่างนั้น แต่หมายถึงว่า “มีประสิทธิภาพในการฆ่าตัวด้วง” สังเกตว่า คำว่า “good” ในที่นี้มีความหมายตรงกันข้าม จึงเป็นลักษณะ irony

❖ *Blonde Radio*

A blonde bought an a.m. radio and it took her a month to find out she could listen to it at night.

โจ๊กนี้กล่าวถึงวิทยุสมัยก่อนที่สามารถจะรับสัญญาณเอ เอ็ม ได้เท่านั้น และยังกล่าวถึงสาวผมสีทองบลอนด์ที่สวยแต่ไม่ฉลาด คำว่า “a.m.” มีสองความหมาย คือ วิทยุเอ เอ็ม (ตรงกันข้ามกับวิทยุ เอฟ เอ็ม ซึ่งจะรับได้แต่สถานีที่อยู่ในระยะใกล้⁹) และอีกความหมายหนึ่งคือ ช่วงเวลากลางวัน สาวผมบลอนด์นี้ คิดว่าวิทยุเธอรับได้เฉพาะตอนกลางวันเท่านั้น ดังนั้นเธอจึงเข้าใจ

⁹ ดู <http://telecom.about.com/cs/radiohistory/index.htm?terms=am+radio>

ความหมายของคำนี้เป็นแค่ความหมายที่สองเท่านั้น ครูต้องรู้ว่า ฝรั่งเศสจำนวนไม่น้อยจะมีความคิดว่า สาวผมบลอนด์ประเภทนี้จะสวยมาก แต่จะไม่ฉลาด เราเรียกทัศนคติที่คนคนหนึ่งมีต่อกลุ่มคนประเภทหนึ่ง ซึ่งอาจจะถูกหรือผิด ว่า stereotype เช่น คนไทยอาจจะมองฝรั่งว่า ฉลาด รวย เสียงดัง และตัวใหญ่ เป็นต้น

❖ “Enter the Pearly Gates”

Three men die in a car accident on Christmas Eve. They all find themselves at the pearly gates waiting to enter Heaven. On entering they must present something relating or associated with Christmas. The first man searches his pocket, and finds some Mistletoe, so he is allowed in. The second man presents a cracker, so he is also allowed in. The third man pulls out a pair of stockings. Confused at this last gesture, St. Peter asks, "How do these represent Christmas?" Answer... "They're Carol's."

ครูควรบอกผู้เรียนว่า “The Pearly Gates” คือประตูไปสู่สวรรค์ สิ่งที่ทำให้เรื่องนี้ตลกอยู่ที่ การที่ชายคนที่สามอยากจะขึ้นสวรรค์มาก จึงต้องพยายามหาเหตุผลเพื่อแสดงว่า ถูงน่องที่ตนนำมาด้วย เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับวันคริสต์มาส จริงๆ เขามีความสัมพันธ์เชิงคู่สาวกับหญิงที่ชื่อ Carol แต่เพื่อให้ตนเองได้ไปสวรรค์ เขาจึงพยายามให้ผู้เฝ้าประตูเห็นว่า คำว่า “Carol” อาจจะแปลได้อีก ความหมายหนึ่ง นั่นคือ เพลงคริสต์มาส ครูอาจจะให้ผู้เรียนลองยกตัวอย่างเพลงคริสต์มาสที่ผู้เรียนรู้จักก็ได้

5. ให้อีกช่วยสอนความคิดที่เชื่อมโยงกับคำศัพท์หนึ่งๆ (Association of word meanings) การสอนให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าหากันเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เวลาผู้เรียนพบคำว่า “a rose” เขาควรจะคิดถึงคำว่า “beautiful lady” หรือ “beauty” ครูควรที่จะเลือกคำให้เหมาะสม เนื่องจากทุกคำไม่ได้มีความสามารถในการเชื่อมโยงกับสิ่งต่างๆ ได้อย่างง่ายดายเท่ากัน ครูอาจจะเริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนตอบว่า คำต่อไปนี้ ทำให้เขาคิดถึงคำว่าอะไรบ้าง และเพราะอะไร เช่น

- flower → fragrance, petals, bright colors, blossoms, blooming, lovely, beautiful, daffodil, vase, garden

- movie → stars/producer/director, entertain, Hollywood/USA/California, international/national/local, budget, smash-hit, blockbuster, television, videotape, rental store

- food → delicious, rice/potato, curry/soup, dessert, cooking, meal (breakfast, lunch, brunch, dinner, snack), water/juice, egg, fish/meat, salt/pepper, recipe, ingredients, kitchen

- computer → floppy disk, chips, software, hardware, Microsoft Words, bites, expensive, Bill Gates, the Internet

- love → woman/man, husband/wife, couple, rose, happiness/sadness,

- car → Japanese/European, metal, fast, elegant, expensive, exhaust pipe,

ทั้งหมดนี้เป็นเทคนิคที่เรียกว่า การจับคู่ทางอรรถศาสตร์ (Semantic mapping) โจ๊กที่ช่วยสอนเรื่องความคิดที่เชื่อมโยงกับคำศัพท์นั้นมีมากมาย เช่น โจ๊กจากคำที่มีลูกเล่นบนป้ายต่างๆ เช่น

❖ *In a veterinarian's waiting room:*

"Be back in 5 minutes, Sit! Stay!"

ฝรั่งมักจะสั่งให้สุนัขนั่งและอยู่เฉยๆ ด้วยคำพูดที่ว่า "Sit! Stay!" ซึ่งตรงกับป้ายที่ขอให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงนั่งและรอ หรือใจเย็นๆ ประเดี๋ยวสัตวแพทย์จะกลับมา คำที่เชื่อมโยงกันคือ "veterinarians" กับ "Sit! Stay!" อันที่จริง ก่อนใช้โจ๊กนี้ ครูอาจจะให้ผู้เรียนบอกคำที่เชื่อมโยงกับคำว่า "veterinary" "veterinarians" "vet" ซึ่งอาจมีเช่นคำว่า "pets" "dogs" "cats" "children" เป็นต้น

❖ *On maternity room door:*

"Push, Push, Push."

พยาบาลในห้องคลอดมักจะใช้คำว่า "push" เพื่อให้หญิงมีครรภ์เบ่งคลอด คำนี้ตรงกับคำที่ปรากฏบนประตูห้องคลอด (maternity room) ที่บอกให้คน "ผลัก" ไม่ใช่ "ดึง"

โจ๊กเรื่องแพทย์กับผู้ป่วย (doctor-patient interactions) เป็นเรื่องตลกที่มีการเชื่อมโยงคำต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาด ถึงแม้ว่าบางทีจะไม่ค่อยมีสาระมากนัก เช่น

❖ *Doctor, Doctor I think I'm a bell?*

Take these and if it doesn't help give me a ring!

ผู้ป่วยไปหาแพทย์เพราะว่าเขาคิดว่าตัวเองเป็นกระดิ่งหรือระฆัง แพทย์ให้ยา ("Take these (medicine/pills)") และบอกให้ "give me a ring" ซึ่งจริงๆ แปลว่า ให้โทรศัพท์ไปหา แต่คำว่า "ring" นี้สามารถเชื่อมโยงกับคำว่า "bell" ได้ คือ To ring the bell ซึ่งหมายถึง กดกระดิ่ง

นอกจากนี้สำนวน To ring a bell ยังแปลว่า ทำให้จำหรือระลึกได้เลือนๆ เช่น That old picture on her desk rings a bell. เป็นต้น ผู้เรียนควรจะรู้ด้วยว่า “give me a ring” ไม่ได้แปลว่า “เอาแหวนมาให้ฉัน”!

❖ *Doctor, Doctor, I feel like a pack of cards.*

I'll deal with you later.

ผู้ป่วยในสถานการณ์นี้รู้สึกว่าคุณเป็นไฟหนึ่งสำหรับ แพทย์ยังไม่มีเวลาหรือยังไม่รู้ว่าจะทำอะไร จึงพูดว่า “I'll deal with you later” ซึ่งเป็นสำนวนและแปลว่า “จะจัดการกับคุณทีหลัง” แต่คำว่า “deal” อาจจะทำให้เราคิดถึงการเล่นไพ่ได้ด้วย

6. **ใช้ใจกลอนเรื่องสำนวน (idioms)** สำนวนเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ครูสอนศัพท์จะต้องให้ผู้เรียนได้รู้ไว้บ้าง เพราะเป็นคำหรือกลุ่มคำที่ไม่ได้แปลตรงตัว ทำให้ยากที่จะเดาจากบริบทได้ สำนวนที่ชาวอเมริกันมักจะมีได้แก่

1. Don't pull my leg. (= ล้อเล่น)
2. Hey, that's real cool! (= เจ๋งจริงๆ)
3. Joe just got fired. (= ถูกไล่ออก)
4. These people are nuts. (= ประสาท เสียสติ ใจ)
5. Dale likes to leave everything up in the air. (= ไม่ตัดสินใจ ไม่ทำอะไรลงไป)
6. Auntie Patsy kicked the bucket last night at eleven. (= ตาย เสียชีวิต)

ตัวอย่างใจกลอนที่ช่วยสอนเรื่องสำนวน เช่น

❖ Help keep the kitchen clean—eat out.

ปกติถ้าเราจะทำให้ห้องครัวสะอาด เราจะต้องทำความสะอาดเสมอๆ หรือรับประทานอาหารไม่ให้เรื้อรา แต่ใจกลอนนี้เสนอให้เรารับประทานอาหารนอกบ้าน (“eat out”)! แทน

❖ *My student who did not speak much English wanted to impress me one day. She had to walk past me while I was talking to someone. She said, “Excuse me, can I pass away?”*

เรื่องนี้เป็นเรื่องที้อาจจะเกิดขึ้นในวันวัฒนธรรมแบบเอเชีย เวล่านักเรียนจะเดินผ่านครู นักเรียนจะต้องขออนุญาต นักเรียนในเรื่องนี้ ไม่ทราบว่ คำที่ตัวเองใช้ คือ “pass away” แปลว่า “ตาย”

❖ *A demon joke*

What do demons have on holiday?

A devil of a time!

สำนวน "a devil of a time" หมายถึง "สนุกกันแบบสุดเหวี่ยง"

❖ *The next time you're feeling down, remember... if the world didn't suck, we'd all fall off.*

เพื่อความสบายใจยิ่งขึ้น ("feeling down" = รู้สึกห่อเหี่ยว) โจ๊กนี้สอนให้เราระลึกเสมอว่า ถ้าโลกนี้ไม่ suck เราก็คงจะหลุดลอยออกไปในอวกาศแล้ว คำว่า "suck" มีสองความหมาย ความหมายแรกที่เป็นความหมายพื้นฐาน คือ "ดูด" ส่วนความหมายที่สอง คือ "แย่มาก" เป็นคำที่ไม่ค่อยสุภาพนัก

ในหัวข้อเรื่อง idioms นี้ เราอาจจะพูดถึงเรื่อง metaphors หรืออุปมาอุปไมย ซึ่งหมายถึงการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่ง กล่าวคือ การที่คำคำหนึ่งมีความหมายพิเศษ โดยการเปรียบเทียบกับ การใช้คำเชื่อมโยง เช่น ลูกคือดวงใจของพ่อแม่ เป็นต้น หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่เราใช้คุณสมบัติหรือกิริยาอาการของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต¹⁰ เช่น The moon smiles at earth. (= พระจันทร์ยิ้มให้โลก แทนที่จะบอกว่า "ดวงจันทร์สวยงามมาก") เป็นต้น หรือ ตัวอย่างประโยคที่เราอาจจะพบเห็นได้มากกว่าในชีวิตประจำวัน เช่น

- The conference attracts international interest. (= ดึงดูด)
- September 1997 saw the release of a new CD.... (= เป็นปีที่เห็น)
- Democracy was born today. (= เกิด)

สังเกตว่า ประธานจะเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตทั้งนั้น แต่เพื่อให้ภาษามีชีวิตชีวามากขึ้น เราจะใช้คำกริยาที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต การใช้ภาษาที่ metaphorical แบบนี้ เป็นสิ่งที่เจ้าของภาษานิยมทำมาก แต่อาจจะเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียนระดับกลาง อย่างไรก็ตาม โจ๊กที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่อง metaphors มีเช่น

¹⁰ทางวรรณคดีจะเรียกว่า personification หรือ บุคลาธิษฐาน

❖ Q: *Why did the snowman call his dog Frost?*

Because frost bites!

คำถามคือ ทำไมตุ๊กตาหิมะจึงเรียกสุนัขของเขาว่า "Frost" (= "น้ำค้างแข็ง") คำตอบคือ น้ำค้างแข็งนี้กัดได้ อันที่จริง คำว่า "bites" นี้ มาจากสำนวนว่า "frostbite" ที่ชาวอเมริกันชอบใช้ ซึ่งหมายถึง การที่ร่างกายบางส่วน เช่น นิ้วมือ หรือนิ้วเท้า เป็นต้น เจ็บปวดมาก เพราะอากาศหนาวจัด ที่โจ๊กนี้เป็น metaphor เพราะว่า frost ซึ่งไม่มีชีวิต สามารถทำอาการของสิ่งมีชีวิต คือกัดได้

7. **ใช้โจ๊กสอนเรื่องการสะกดคำ (spelling)** การสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ครูอาจจะเริ่มต้นด้วย ข้อผิดพลาดของผู้เรียนในห้อง อันจะนำไปสู่ความสนุกสนานและตลก (แต่คุณควรระวังอย่าทำให้ผู้เรียนอับอาย) ครูอาจจะใช้ตารางด้านล่างนี้สอนเรื่องตัวสะกด บ่อยครั้งที่คำที่สะกดผิดๆ จะทำให้เกิดความหมายแปลกๆ ตลกๆ หรือไม่สุภาพนัก

ศัพท์ที่สะกดถูก	ศัพท์ที่สะกดผิด ¹¹
● Angel	● Angle
● Ask	● Ark
● Feel	● Fell
● Public	● Pubic
● Warm	● Worm

โจ๊กที่ช่วยสอนเรื่องการสะกดคำมีดังต่อไปนี้

❖ *Guy goes to the gates of heaven where he meets St. Peter. St. Peter says to him, "God has looked at your book of life and you are welcome in heaven under one condition." The man says, "What's that?"*

St. Peter says, "You must spell the word 'Love'." So he does and he is let in to heaven. As he gets in, St. Peter's beeper goes off. He tells the man to watch the gate until he returns, and reminds him that he must ask whoever comes to spell the word.

11 ตัวอย่างนี้ได้จากประสบการณ์การสอนของผู้เขียน

Next thing you know, his wife shows up at the gate and he asks her what she is doing there.

She says that on the way home from the funeral; there was an accident and she died. The husband says, "All right, but you do have to spell one word first before you come in to heaven."

She asks, "What's that?"

He says, "_____"

ครูอาจจะให้ผู้เรียนลองสะกดคำที่ค่อนข้างยาก สักสองสามคำ อาจจะรวมกับคำยากๆ เช่น "Czechoslovakia" ด้วยก็ได้ ในใจก็เรื่องนี้ สามิไม่ได้รักภรรยาจริง ไม่อยากให้ภรรยาเข้ามาในสวรรค์ด้วย จึงแกล้งให้ภรรยาสะกดคำที่เขาแน่ใจว่า เธอจะสะกดไม่ได้แน่ แทนที่จะเป็นคำว่า "Love"

❖ *Menu Mishaps*

From Menus.com and its partner, RestaurantRow.com, a list of errors found while proofreading menus:

- ❖ *Soup of the dog* ("ซุ๊ปของสุนัข" ที่ถูกคือ "soup of the day" = ซุ๊ปพิเศษของวันนี้)
- ❖ *Served on a warm nun* (เสิร์ฟบนแม่ชีอุ่นๆ ที่ถูกคือ "warm bun" = เสิร์ฟบนขนมปังอุ่นๆ นุ่มๆ)
- ❖ *Kindly beans* (ถั่วใจดี ที่ถูกคือ "Kidney beans" = ถั่วแดงมีรูปร่างเหมือนไต)
- ❖ *Dark meat of chicken—two things and two legs* (ของทั้งสองและขาทั้งสอง ที่ถูกคือ two thighs... = ตะโพกทั้งสองและขาทั้งสอง)
- ❖ *Pork with geek and garlic* (คนที่น่าเบื่อ ที่ถูกคือ leek = ต้นกระเทียม)
- ❖ *Kids' menu (served to chicken under 12)* (สำหรับไก่อายุต่ำกว่า 12 ที่ถูกคือ served to children... = สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 12)
- ❖ *Cork chops* (เนื้อที่จืดชืด? ที่ถูกคือ pork chops = หมูสเด็ก)

(Reader's Digest, August 2001)

เมนูอาหารนี้มีข้อบกพร่อง ทำให้เกิดเป็นเรื่องตลกขบขันขึ้นได้

8. ใช้ใจึกสอนเรื่องการสร้างคำของภาษาอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องการเพิ่มคำในภาษานี้ กระบวนการสร้างคำในภาษาอังกฤษมีหลักๆ ประมาณ 10 กระบวนการ แต่สิ่งที่คุณเรียนไทยในระดับปานกลางควรจะรู้ได้แก่

8.1 Compounding หรือการสร้างคำโดยการประสมคำหนึ่งหรือส่วนของคำหนึ่ง กับอีกคำหนึ่งหรือส่วนของอีกคำหนึ่ง เช่น “day” + “dream” กลายเป็น “daydream” เป็นต้น ใจึกเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมาก เช่น

❖ *What animal keeps the best time?*

A watchdog

สัตว์ที่รักษาเวลาได้ดีที่สุดคือ a watchdog เพราะเป็นสุนัขที่มีนาฬิกา (อันที่จริง “a watchdog” คือสุนัขที่มีหน้าที่เฝ้าเวรยาม) สังเกตว่าคำนี้มาจาก “watch” กับ “dog”

❖ *What does Father Christmas suffer from if he gets stuck in a chimney?*

Santa Claustrophobia!

คำนี้มาจาก “Santa Claus” กับ “Claustrophobia” คำหลังแปลว่า อาการกลัวการอยู่ในที่แคบ ดังนั้น Father Christmas หรือ Santa Claus อาจจะมีอาการนี้เพราะติดอยู่ในปล่องไฟ (เวลาลงมาในแต่ละบ้าน เพื่อนำเอาของขวัญมาให้เด็กที่ประพฤติตัวดี)

8.2 Acronyms หรือการสร้างคำใหม่โดยใช้ตัวย่อ ซึ่งมาจากการนำอักษรตัวแรกของคำต่างๆ ในวลีมารวมกัน เช่น Liberal Arts จะกลายเป็น “LA” หรือ Board of Investment เป็น “BOI” หรือ North Atlantic Treaty Organization เป็น “NATO” เป็นต้น ใจึกที่ใช้สอนเรื่องนี้ เช่น

❖ *Seen on a bulletin board in our subdivision: “All those who left their umbrellas at church, please claim from GOD.” Next to the word “GOD” was written: “(Guard on duty).”*

(Reader’s Digest, May 1998)

ตัวย่อที่ใช้ในโบสถ์นี้คือ “GOD” ซึ่งย่อมาจาก “Guard on duty” (ยามประจำการ) ซึ่งบังเอิญไปซ้ำกับคำว่า “God” ที่แปลว่า พระเจ้า นับว่าคนคิดอักษรตัวย่อนี้ฉลาดทีเดียว แต่สำหรับคนบางคน อาจจะมองว่า เป็นการดูหมิ่นศาสนา

8.3 Borrowing หรือการยืมคำจากอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งโดยมากภาษาอังกฤษจะยืมจากภาษาฝรั่งเศส และ สเปน (ถ้าไม่คำนึงถึงคำยืมในอดีตที่มาจากภาษาลาตินและกรีกโบราณ) ตัวอย่างโจ๊กเรื่องนี้ เช่น

❖ *A pizza parlor in Little Rock, Arkansas, is named "Pizza D'Action."*

❖ *A cafeteria-style deli in Atlanta is known as "Ontrays."*

❖ *There's a Mexican restaurant in Gillette, Wyoming, called "Aunt Chiladas."*

❖ *A restaurant at the John F. Kennedy Space Center in Florida is called "The Lunchpad."*

("Food for Thought" *Reader's Digest*, March 1994)

สามตัวอย่างแรกเป็นเรื่อง Borrowing ส่วนตัวอย่างสุดท้ายเป็นเรื่อง Compounding และการล้อเสียง เราจะเห็นว่า ตัวอย่างแรก มีคำว่า "Pizza D'Action" ซึ่งมาจากภาษาฝรั่งเศส (อ่านว่า "ปีซาดักซียง") แปลว่า ร้านขายพิซซ่าที่พิเศษหรือมีหลายประเภท ซึ่งเหมาะสมกับชื่อร้านอาหารจานด่วนนี้มาก ตัวอย่างที่สอง มีคำว่า "Ontrays" ซึ่งคล้ายกับคำภาษาฝรั่งเศส "Entrées" ที่คนอเมริกันหมายถึง อาหารจานหลักในมื้อที่มีมากกว่าหนึ่งจาน โดยเฉพาะในร้านอาหารหรู และคนอังกฤษจะหมายถึง อาหารประเภทเนื้อสัตว์จานเล็ก ที่เสิร์ฟระหว่างอาหารประเภทปลาและอาหารจานหลักในการรับประทานอาหารที่เป็นทางการ มุขตลกอยู่ที่ตัวสะกดที่ใช้ภาษาอังกฤษโดยตรง และอาจจะแปลว่า สิ่งที่อยู่บนถาดเสิร์ฟด้วย ("On (the) trays") ตัวอย่างที่สาม มีคำว่า "Aunt Chiladas" ซึ่งเสียงคล้ายกับอาหารสเปนหรือเม็กซิกันแบบหนึ่ง คือ Enchiladas ความชาญฉลาดของผู้คิดชื่อร้านอาหารนี้อยู่ที่การเล่นคำ (puns) คือ "Aunt" กับ "En" คำว่า "Aunt Chiladas" ยังทำให้คนผ่านไปผ่านมาสนใจอยากเข้ามาลิ้มลองรสอาหาร เพราะเป็นคุณป้าทำเอง ส่วนตัวอย่างสุดท้ายเป็นการประสมระหว่างคำว่า "lunch" กับ "pad" และเสียงไปสอดคล้องกับ compound noun ว่า "launch pad" หรือ "launching pad" ซึ่งหมายถึง ฐานส่งยานอวกาศ

9. ใช้โจ๊กช่วยสอนเรื่องคำประเภทต่างๆ ศัพท์เทคนิค (technical terms) และระดับความเป็นทางการของคำ (language registers)¹² โดยทั่วไป ศัพท์ในภาษาหนึ่งๆ แบ่งได้เป็นสามประเภท คือ ศัพท์ที่พบในการสนทนาประจำวัน (everyday words) ศัพท์วิชาการ

¹²เราอาจจะรวมเรื่อง British English และ American English เข้าไปด้วย

(academic words) และศัพท์เฉพาะทางหรือเทคนิค (technical words) เรามักจะพบศัพท์ประเภทแรกมากที่สุด (high-frequency words) โดยเฉพาะในเรื่องชีวิตประจำวัน เราจะพบศัพท์ประเภทที่สองน้อยลง และประเภทที่สามจะพบน้อยมาก (low-frequency words) ยกเว้นในกรณีที่เราเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาหนึ่งๆ และต้องอ่านหรือเขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้นตลอดเวลา

a) ศัพท์ที่พบในการสนทนาประจำวัน (everyday words) จะเป็นกลุ่มที่ผู้เรียนในระดับพื้นฐานและกลาง ควรจะรู้และใช้ในการพูดและเขียนได้ คำพวกนี้มักจะปรากฏในบัญชีศัพท์ (word lists) และในพจนานุกรมใหม่ๆ สำหรับผู้เรียน¹³ โดยเรียกว่า “Defining Vocabulary” เช่น “a” “an” “the” “he” “she” “it” “them” “go” “eat” “give” “yes” “please” “door” “mother” “hair” “big” “long” “very” “on” “by” “for” “there” “down” เป็นต้น

b) ศัพท์วิชาการ (academic words) เป็นคำที่ผู้เรียนระดับกลางและสูง โดยเฉพาะนักศึกษา จะพบเห็นในหนังสือตำรา ที่ไม่ลึกซึ้งมากนัก เช่น “aspect” “describe” “consider” “focus” “prove” “however” “obviously” “implications” “perspectives” “strategies” “involve” “emphasize” “accurate” “effects” “pattern” “relatively” “similarly” “paradigm” “therefore” เป็นต้น

c) ศัพท์เฉพาะทางหรือเทคนิค (technical words) เป็นคำที่ผู้เรียนวิชาเฉพาะบางอย่างจะพบ โดยเฉพาะในตำราเฉพาะทางหรือวารสารวิชาการในสาขาวิชาหนึ่งๆ ในสาขาแพทยศาสตร์ผู้เรียนจะพบคำดังกล่าว เช่น “pneumopexy” “fibrosarcoma” “membrane” “rachicentesis” ในวงการเคมีจะมีคำเช่น “RNA” “iron(ii) chloride” “azeotropic distillation” “ketones” ในวงการบริหารธุรกิจอาจจะพบคำว่า “resale” “CEO” “margin rate” “trust” ในวงการกฎหมายอาจจะพบคำว่า “extrajudicial” “interpellation” “usufructuary” “alimony” และในวงการดนตรีจะมีคำว่า “allegro molto” “cadenza” “fortissimo” “sonata” “fugue” ศัพท์เหล่านี้ผู้เรียนโดยทั่วไปไม่จำเป็นจะต้องรู้นอกจากจะเรียนอยู่ในสาขานั้นๆ

ในเรื่องระดับความเป็นทางการของคำ (language register) ครูอาจจะเริ่มด้วยภาษาไทย เช่น ให้ผู้เรียนลองแยกคำที่เป็นทางการออกจากคำที่ไม่(ค่อย) เป็นทางการ

¹³ดูเชิงอรรถที่ 3 หน้า 83

กิน ทาน รับประทาน สวาปาม
อ้วน ท้วม มีเนื้อมีหนัง
สุนัข หมา
ห้องน้ำ ห้องสุขา ห้องส้วม
พนักงานทำความสะอาด ภารโรง นักการ

หลังจากนั้น ครูจึงให้ผู้เรียนเปรียบเทียบคำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในภาษาอังกฤษ เช่น

Formal words	Informal words (or not-so-formal words)
1. Consume	1. Eat, tuck in (BE ¹⁴), chow down (AE), gobble up (AE)
2. Obese, overweight	2. Fat, heavy, tubby (AE), pudgy (AE)
3. Canine	3. Dog
4. Lavatory, restroom	4. Toilet, bathroom, men's/ladies' room, loo (BE), john (AE)
5. Janitor	5. Rag man (AE)
6. Confer, bestow, distribute	6. Give, dole out (BE), dish out (AE)
7. Acquire, obtain, receive	7. Get, bring, fetch (BE), grab (AE)
8. Sleep	8. Take a siesta, snooze (AE), hit the hay (AE), catch some Zs (AE)

ตัวอย่างโจ๊กที่ใช้สอนเรื่องคำประเภทต่างๆ ศัพท์เทคนิค และระดับความเป็นทางการของคำ ได้แก่

❖ *Two atoms are walking down the street when they accidentally bump into each other.*

"I'm really sorry!" the first atom exclaims. "Are you all right?"

¹⁴BE ย่อมาจาก British English และ AE ย่อมาจาก American English สังเกตว่า ที่บางคำมีตัวย่อพวกนี้ด้วย เป็นเพียงแนวโน้มเท่านั้น

"Actually, no," the second atom replies. "I lost an electron."

"Are you sure?"

"I'm positive!"

(Reader's Digest, Nov. 2002)

โจ๊กนี้เป็นเรื่องอิเล็กตรอนสองอันที่วิ่งไปชนกัน ทำให้สูญเสียอิเล็กตรอน และมีความมั่นใจจึงตอบว่า "I'm positive!" ทั้งสองเป็นสำนวนที่เจ้าของภาษาใช้ในเรื่องอิเล็กตรอน ครูอาจจะให้ผู้เรียนเติมตาราง ดังต่อไปนี้ (โดยที่ครูละคำที่เห็นสมควรออก)

Formal word	Informal word
1. Hit, crash	1. Bump into
2. Positive, certain	2. Sure
3. Exclaim	3. Blur/cry out
4. Replies	4. Answers

"Winnie The ????"

It was the first day after Christmas vacation in a third grade class. The teacher told the class that each student could tell the class one thing they got for Christmas. So, the teacher calls on a girl to come up to the front of the class and tell everyone one thing she got.

"My daddy got me a Bow-Wow," she said.

The teacher tells the class that they are old enough to know the correct words for things without using nicknames. The teacher tells the girl to try again. The girl thinks real hard.

"My dad got me a dog," she said.

She sat down and a boy got up and said,

"I got a choo-choo!"

The teacher scolded him and told him to try again. The boy thought hard and said,

"I got an electric train!!"

That boy sits down and a really shy kid gets up and sadly says,

"I got a book"

The teacher feels bad for the kid and she asks,

"What was the title of the book??"

The boy thinks very hard. The class waits as the boy is thinking. Finally, the boys face brightened and he said,

*"Winnie The Sh*t!!"*

โจ๊กนี้เป็นเรื่องครูชั้น ป. 3 ที่พยายามจะสอนให้นักเรียนใช้คำที่เหมาะสมเวลาพูดถึงของขำขี้ที่ได้รับในวันคริสต์มาส เราสามารถใช้สอนเรื่องระดับความเป็นทางการของคำ หรือคำที่ผู้ใหญ่ใช้ เมื่อเปรียบเทียบกับคำของเด็ก ตารางด้านล่างอาจจะมีประโยชน์ในเรื่องดังกล่าว

Formal word/word used mainly by adults	Informal word/word used mainly by children
1. A dog/canine	1. A bow-bow
2. A train	2. A choo-choo
3. To urinate/pee	3. Pee pee
4. To defecate/excrete	4. Poo poo, pooh, poop
5. Grandmother	5. Granny, gramma
6. Father	6. Dad, papa
7. Mother	7. Mama
8. Children	8. Kids
9. Received/obtained	9. Got
10. Difficult	10. Hard
11. Very (shy)	11. Really (shy)
12. Finally	12. Lastly
13. Stands up/arises	13. Gets up
14. Sympathizes	14. Feels bad

หรือครูอาจจะให้ผู้เรียนลองตั้งชื่อโจ๊กนี้ให้เต็ม เพื่อฝึกการคิดแบบวิพากษ์วิจารณ์ (critical thinking)

แหล่งค้นคว้าหาโจ๊กด้วยตัวเองมีที่ไหนบ้าง?

ครูสามารถหาโจ๊กนำมาช่วยสอนได้จากหลายแหล่ง แหล่งใหญ่ๆ คือ

1. อินเทอร์เน็ต จะมีมากมาย หาได้ง่ายและค่อนข้างประหยัดที่สุด ครูควรเริ่มจาก search engines ซึ่งเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นที่ช่วยในการค้นคว้าได้อย่างดี ยิ่ง ไม่ว่าจะเป็น yahoo.com google.com และ altavista.com หรือ website เช่น thehumorarchives.com netfunny.com joke.com cybercheeze.com workjoke.com web.ukonline.co.uk/eric.price/humour2 humor.about.com tefl.net/lessonplans/funny เป็นต้น
2. นิตยสาร เช่น *Reader's Digest* เป็นต้น
3. หนังสือพิมพ์ เช่น ในคอลัมน์ข่าวประเภทต่างๆ เป็นต้น

กิจกรรมสอนคำศัพท์

นอกเหนือจากการให้ผู้เรียนแปลศัพท์ ครูอาจจะให้ผู้เรียนลองกิจกรรมต่างๆ ต่อไปนี้

1. Fill in the blanks
2. What does the underlined word mean?
3. Find a synonym(s) for "walk."
4. What does the underlined part of the word mean? (For affixes and roots)
5. Does the word have a positive or negative meaning?
6. Find the word with the opposite meaning of "beauty."
7. Find the word in the passage that means the same as "good."
8. Label the pictures.
9. Draw the following words: "vase," "limousine," "ballet dancer."
10. Pronounce words/Read aloud the words.
11. Correct the spelling of the following words: "afriad," "pround," "although."
12. Act out the following words for your friends: "car," "ugly," "horse," "ice cream."
13. Dictation & translation

14. Fill in the table with the appropriate word parts.
 15. What other words (N, V, Adj) does "bridge" remind you of?
 16. Classify the following words: "pen, piano, violin, eraser, ruler, organ, paper, harp, clarinet."
 17. What are some formal/informal words in the passage.
 18. Give a suitable title for the joke.
 19. Give a suitable noun/adjective that summarizes the whole joke.
 20. Write a sentence/story based on the following words: "woman," "swim," "love."
- (ปรับปรุงจาก Nation, 2001, p. 99)

สิ่งที่ควรคำนึงในการเลือกโຈิกมาประกอบการสอน

- ความเหมาะสมด้านภาษา ไม่ยากหรือง่ายเกินไป ทั้งในเรื่องคำศัพท์และโครงสร้างประโยค ครูอาจจะต้องปรับภาษาให้เข้ากับระดับผู้เรียน แต่การปรับนี้ต้องระวังให้ (1) ยังคงความถูกต้องของภาษา และ (2) ยังคงความเป็นเรื่องตลก¹⁵
- ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ควรจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ครูจะต้องใช้วิจารณญาณให้ดี เวลาจะใช้โຈิกส์ปดน (obscene jokes) หรือหยาบ (rude jokes)
- ความยาวควรจะเหมาะสม อาจจะเริ่มต้นด้วยโຈิกคำถามคำตอบ (questions & answers) ปริศนาคำทาย (riddles) หรือเรื่องสั้นๆ (stories/anecdotes) แล้วตามด้วยโຈิกประเภทรายการ (lists)¹⁶
- เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่มีประสบการณ์การอ่านโຈิกน้อย
- ไม่ลำเอียงทางด้านวัฒนธรรม (culturally biased) เช่น หัวเราะเยาะดูถูกคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เป็นต้น

¹⁵ หนังสือและบทความเรื่องการปรับต้นฉบับที่ยากให้เหมาะสมกับผู้เรียน (materials adaptation) มีหลายเรื่อง เช่น

- Gray, John (2000) "The ELT Coursebook as Cultural Artefact: How Teachers Censor and Adapt" *ELT Journal*, 54 (3), pp. 274-283.
- Maley, Alan (1998) Chapter 12: Squaring the Circle: Reconciling Materials as Constraint with Materials as Empowerment. In Brian Tomlinson (Ed.) (1998) *Materials Development in Language Teaching*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. pp. 279-294.
- Nunan, David (1989) *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. (Appendices A & C, pp. 147-193 & 196-202).

¹⁶ ดูหน้า 84

- ระวังการเข้าใจจากอินเทอร์เน็ต เพราะอาจจะมีการใช้ภาษาผิด หรือสะกดคำผิด
- อาจจะใช้ใจึกที่มีรูปแบบที่ตายตัว (fixed patterns) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาได้ว่า สิ่งหรือคนสุดท้ายจะได้มากที่สุดหรือจะชนะคืออะไรหรือใคร

เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยในการใช้ใจึก

- การสอนใจึกจะประสบความสำเร็จ ถ้าครูสนใจใจึกจริงๆ พยายามหาใจึกที่ดีมาสอนเป็นประจำ
- ครูจะต้องเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ถ้าไม่เข้าใจใจึก ควรถามเพื่อนร่วมงาน หรือเจ้าของภาษา
- ควรเริ่มด้วยสิ่งที่ยากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกคุ้นเคยและมั่นใจ
- ควรจะใช้ใจึกในการสอนเป็นประจำ จนผู้เรียนคาดเดาได้ทันทีว่าครูจะใช้เมื่อใด แต่ไม่ควรจะใช้ใจึกมากเกินไป คาบหนึ่งๆ อาจจะใช้หนึ่งหรือสองเรื่อง ครูไม่น่าจะใช้ใจึกตลอดทั้งคาบ
- ควรสังเกตผู้เรียนด้วยว่า เข้าใจหรือไม่ ครูควรจะค่อยๆ อธิบาย ลองถามผู้เรียนว่า ทำไม่จึงไม่เข้าใจ ที่สำคัญคือ ครูไม่ควรจะหัวเราะเยาะผู้เรียน
- ควรบันทึกว่า ใจึกใดใช้ยาก ใจึกใดใช้ง่าย ครูควรจะเรียนรู้จากผู้เรียนไปเรื่อยๆ
- อาจจะให้ผู้เรียนหาใจึกทั้งภาษาอังกฤษและไทย มาอ่านให้เพื่อนๆ ในห้องเรียนฟัง
- ควรเปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน โดยเฉพาะในการตีความที่ไม่เหมือนกับที่ครูคิดเอาไว้ หรือไม่เหมือนกับต้นฉบับ
- สิ่งสำคัญคือ ครูควรลด “ความหน้าบวม” ลง ถ้าครูไม่รู้คำตอบ ครูควรจะยอมรับ และถามทั้งห้องว่ามีคำตอบหรือไม่ หรืออาจจะนำมาพูดในคาบถัดไป ครูอาจจะใช้วิธีหัวเราะเยาะตัวเอง เมื่อตัวเองทำผิด เพื่อสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเองมากขึ้น
- เวลาผู้เรียนไม่เข้าใจใจึก ครูควรจะพยายามทุกวิถีทาง เช่น ตั้งคำถามที่จะนำไปสู่คำตอบ คำถามนี้อาจจะเริ่มต้นด้วย Yes/No และ multiple choice เป็นต้น ครูควรมีใจึกเตรียมไว้ใช้มากๆ กรณีสุดท้ายควรจะเป็นการแปลใจึกเป็นภาษาไทย พยายามอย่าให้ผู้เรียนคาดหวังว่าเขาจะต้องได้ยินคำอธิบายเป็นภาษาไทยทุกครั้ง ซึ่งไม่ค่อยดีนัก (ถึงแม้ว่าอาจจะประหยัดเวลาได้มากกว่าก็ตาม) เพราะไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็นภาษาอังกฤษ
- ควรจะพยายามใช้ใจึกเรื่องหนึ่งให้คุ้มค่าที่สุด เช่น ให้ผู้เรียนได้ฝึกทั้งเรื่องการเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท การคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และเรื่องวัฒนธรรม โดยผสมผสาน

กับการใช้ทักษะทั้งสี่ (คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน) และพยายามเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เป็นต้น

สรุป

คำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากของภาษา การใช้ใจึกในการสอนเรื่องคำ ความหมายของคำ และส่วนประกอบของคำ เป็นสิ่งที่ดี อาจจะทำทนายครู(และผู้เรียน)บ้าง แต่ถ้าผู้เรียนสามารถเข้าใจและเพลิดเพลินกับใจึกได้ ก็ถือว่าประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษถึงระดับหนึ่ง การสอนเรื่องคำในภาษาอังกฤษจะเป็นผลสำเร็จมากที่สุด เมื่อครูสามารถดลใจให้ผู้เรียนไปใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนได้เอง ซึ่งอาจจะเป็นในลักษณะที่ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษกันเอง อาจจะเขียนอีเมลล์หรือส่งใจึกภาษาอังกฤษให้กันหรือให้ครู หรืออาจจะอ่านการ์ตูนในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ที่สำคัญคือผู้เรียนทำไปเพราะเขาสนใจภาษาอังกฤษจริงๆ ไม่ได้ทำเพราะ อยากรจะได้ “คะแนนพิศวาส” จากครู

ข้อมูลผู้เขียน

อภิศักดิ์ ภูพิพัฒน์ จบปริญญาโทและเอก ทางด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ จาก Teachers College, Columbia University ที่มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เคยสอนที่มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปัจจุบันสอนภาษาอังกฤษ และดนตรีตะวันออก (ระดับปริญญาตรี) และสอนวิชาในหลักสูตร Teaching English as a Foreign Language (ระดับปริญญาโท) ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สามารถติดต่อได้ที่ apisak@la.ubu.ac.th หรือ apisak120@yahoo.com

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คุณจุฑาทิพย์ เครือณพคุณ อาจารย์อรุณี ดิลกนรรณรถ คุณปรารธนา เชิดสุวรรณรักษ์ และคุณ Robert Ladd ที่ได้ส่งใจึกมาให้เป็นประจำ ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สุธา ศาสตร์ และผศ. ดร. กนิษฐา เริงพิทยา ผู้ก่อประกายไฟทำให้ผู้เขียนสนใจเรื่องตลก ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์ ที่ทำให้ผู้เขียนเป็นคนกล้าถามสิ่งที่ตนไม่รู้ แม้การถามคนที่อายุน้อยกว่าก็ตาม ขอขอบคุณ ดร. สายสุณี ชัยมงคล อาจารย์สิริวงษ์ หงษ์สุวรรณ อาจารย์เลิศลักษณ์ ตั้งพาณิชย์ อาจารย์จงกล ต้นสาย และ อาจารย์สุกัญญา พวงธรรม ที่ช่วยตรวจต้นฉบับให้ และ อาจารย์ Adam Savran ที่ให้คำแนะนำเรื่อง

ภาษาอังกฤษ และที่สำคัญคือ ลูกศิษย์ปริญญาโทรุ่น 3 ที่ได้ให้คำแนะนำมากมายที่ทำให้ผู้เขียน
ทั้งยิ้มและมึนงงมากขึ้น

บรรณานุกรม

- สุชาติ หินมะลิ (2539). *ปริศนาภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- Brockman, Earle W. (1965). *Vocabulary*. London: Collier-Macmillan.
- Decarrico, Jeanette S. (2001). Vocabulary Learning and Teaching. In Marianne Celce-Murcia (ed.) *Teaching English as a Second or Foreign Language* (Third Ed.). (pp. 285-299). Boston: Newbury House.
- Gliner, Art. *Otal.umd.edu/amst/humorcenter/essays1.html*.
- Hatch, Evelyn, & Cheryl Brown (1995) *Vocabulary, Semantics and Language Education*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hedge, Tricia (2000) *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Laird, Charlton (1999) *Webster's New World Roget's A-Z Thesaurus*. New York: Macmillan.
- Medgyes, Peter (2002) *Laughing Matters: Humour in the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nash, Walter (1985) *The Language of Humor*. London: Longman.
- Nation, I. S. P. (2001) *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ross, Alison (1998) *The Language of Humor*. London: Routledge.